

“Trobo a faltar més rebel·lia a Aralar”

Julen Madariaga (Bilbao, 1932). Des de la seva masia situada a Senpere, a Euskadi Nord, aquest ‘abertzale’ de 75 anys, un dels fundadors d’ETA, ex-militant d’Herri Batasuna i ara membre d’Aralar, veu clares tres coses: no es pot confiar en el PNB, la violència ja no serveix a la causa basca i cal una rebel·lió civil per fer front a l’estat espanyol. Madariaga rep EL TEMPS poc abans de l’anunci d’ETA de continuar atemptant contra policies espanyols en territori francès.

De quina manera perceben els francesos el conflicte basc i ETA?

—Hi ha una concordança entre l’imperi espanyol i els territoris bascos del sud (Euskadi i Navarra): descomptant les entitats nacionals de Galícia i Catalunya, que no són enemigues del poble basc, Espanya té uns 20 milions d’habitants contra uns tres milions de bascos del sud. I si passem a xifres econòmiques la relació encara és més favorable a nosaltres. Si fem aquestes comparacions entre el País Basc francès i l’imperi francès, descomptant bretons i corsos, tenim que la xifra total de francesos és de 50 milions contra només 200.000 ciutadans que es poden considerar nacionalment bascos. La proporció ens és terriblement desfavorable i això vol dir que, per als francesos, parlant en termes col·loquials, els bascos representem una petita cagadeta de mosca en un mapa. A França no representem res, no tenim cap pes polític, econòmic ni cultural. La proporció de forces és tan immensament desequilibrada que el francès mitjà desconeix els bascos i l’existència del nostre poble.

—Com s’ha viscut a Euskadi Nord l’atac d’ETA de l’1 de desembre pas-

sat contra dos guàrdies civils a Capbreton?

—Els francesos s’han quedat bocabardats perquè descobreixen a través dels seus mitjans de comunicació que hi ha un conflicte polític. La majoria ignora que existeix un poble basc que vol recuperar la independència i no entén què fan a Capbreton independentistes bascos. Per als francesos, malauradament, el problema basc no existeix.

—Per la vostra experiència i els vostres coneixements, quina creieu que és la situació d’ETA ara mateix? El PSOE diu que està molt afeblida i, en canvi, el PP parla d’una ETA enfortida...

—En aquesta mena de qüestions, i el passat ho demostra, quan s’ha pensat que ETA estava feble, sempre s’ha acabat demostrant el contrari i ha canviat la percepció.

Quan no hi ha atemptats mortals, la premsa no en fa gaire cas i llavors, com que ETA no ataca, se sol dir que està afeblida. Però en aquests períodes els francesos i els espanyols no fan res per donar una solució definitiva al conflicte i quan tornen els atemptats, per la intransigència de París i de Madrid, es culpa ETA d’haver-se aprofitat de la treva per rearmar-se. Això és una gran

bajanada, històricament parlant, perquè a qualsevol poble del planeta, quan, per les raons que sigui, es decreta una treva al front, totes dues parts ho aprofiten, naturalment, per recuperar-se dels danys soferts, guarir els ferits i substituir les baixes.

El debat sobre la feblesa d’ETA ja fa anys que dura i els fets sempre desmenteixen aquesta percepció. Cada vegada que ETA reprèn l’activitat després d’un període de treva duu a terme operacions que superen les anteriors. Això prova que a ETA hi ha una progressió contínua en potència de foc, en entrenament, en material... Amb això no faig apologia de cap mena de terrorisme. Des del meu punt de vista, històricament, si hi ha terrorisme, i sí que n’hi ha, prové sobretot de les forces que ens dominen des de fa segles, és a dir, d’espanyols i francesos.

—Què pot passar fins a les eleccions espanyoles del mes de març?

—No preveig res d’extraordinari; continuarem tal com estem ara. Estic convençut que, en la confrontació entre el PSOE i el PP, aquests dos partits continuaran aprofitant-se de la qüestió basca. I en relació amb Euskal Herria, Zapatero no mourà fitxa fins després de les eleccions espanyoles.

—Confieu en el PNB?

—No.

—Per què?

—Perquè actua per interessos propis de partit, interessos que responen a una determinada classe social. El PNB té una visió basca, però de dretes i burgesa, que s’adequa, desgraciadament, als interessos dels espanyols.

Tota la política que ha fet històricament, que fa avui i que continuarà fent en el futur beneficia el mateix partit i la classe dominant basca.

—Quina opinió teniu del nou president del PNB, Inigo Urkullu?

—Reflecteix força bé l’esperit tradicional del PNB, el de la burgesia basca molt pragmàtica, la que aposta per recuperar un dia la independència perduda però sense grans mals per al partit ni per a la classe que representa. És a dir, sense morts, sense guerra, sense presó i, és clar, sense pèrdues econòmiques, sobretot sense córrer cap risc econòmic.

—Arnaldo Otegi a la presó, com la meitat dels dirigents de Batasuna, els processats en el macrosumari del 18/98 condemnats, l’esquerra abert-

zale té més judicis pendents. Cada vegada hi ha més independentistes bascos empresonats. Amb tota aquesta situació, serà possible de reprendre, després de les eleccions, el fil del procés de pau frustrat i mirar de construir-ne un de nou?

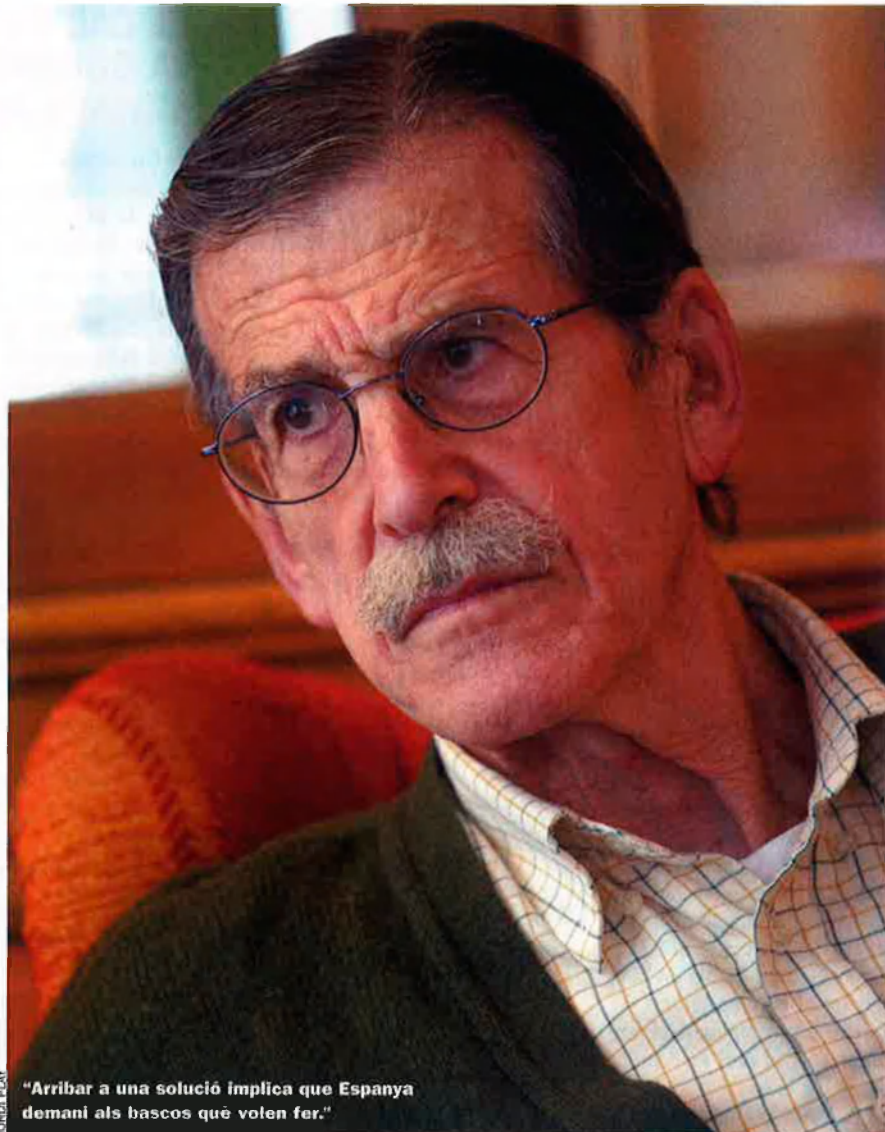
—Encara que sembli mentida, jo crec que sí, perquè aquesta mateixa repressió centuplicada sobre el conjunt de la societat basca, que és reprimida de manera tan brutal, farà que la societat exigeixi cada vegada amb més força una solució definitiva. És com una olla de pressió sobre el foc: o la pressió es resol en sentit positiu, de manera assenyada, asseguts tots en una taula i negociant, o la pressió de l'enemic, de l'estat espanyol, serà de tal magnitud que l'olla esclatarà.

—On és la solució al conflicte basc?

—La solució vindrà quan la part espanyola sigui un dia al voltant d'una taula i estigui disposada, realment, a arribar a una solució amb l'altra part. I arribar a una solució implica que Espanya preguntí als bascos què volen fer. I a partir d'aquí que els dominadors, i aquesta és la clau, estiguin disposats a complir els desigs dels dominats. Si els bascos volen la independència, doncs se'ls dona la independència i punt. I s'ha acabat el conflicte. Això ha passat al nord d'Irlanda. El moment en què Espanya estigui disposada a assumir una declaració de l'estil de Downing Street és l'inici de la solució. Pel que fa al País Basc francès, un cop hi hagi hagut aquest reconeixement a la part espanyola, crec que l'imperi francès no tindrà cap més remei que seguir la mateixa pauta que Madrid.

—I esperant que arribi aquest Downing Street basco-espanyol, quin estratègia seguirà el vostre partit, Aralar?

—Voldria aprofitar l'avinentsa per fer un suggeriment, o potser resulta que més que un suggeriment és una crítica, però si és positiva i bona, benvinguda sigui. Tenim clar que compartim amb Batasuna els objectius finals, la independència i la reunificació nacionals, però ens en diferenciem en els mitjans per aconseguir-los. Aralar aposta per les vies exclusivament polítiques i no per les militars. A vegades em sembla percebre en Aralar actituds excessivament legalistes, com si es tingués massa en consideració la qüestió legal. Per a mi, una part de la

“Arribar a una solució implica que Espanya demani als bascos què volen fer.”

inquisició del segle XXI es tradueix en una terrible judicialització de la qüestió política. De manera antidemocràtica, l'enemic, Espanya, juga amb l'ordenament jurídic.

I nosaltres, Aralar, ens sotmetem sempre, i sota qualsevol circumstància, a totes les actuacions jurídiques i capricis legalistes espanyols.

—Dieu que Aralar és massa legalista, que respecta massa les lleis espanyoles. Què trobeu a faltar, doncs, en el vostre partit? Més rebel·lia?

—Sí. Si estem convençuts que no s'ha d'utilitzar cap violència física, o si no som capaços d'obtenir les nostres reivindicacions per mitjans violents, siguem capaços, en un moment determinat, de rebel·lar-nos civilment. Que quan arribi el moment, diguem: em planto, encara que això signifiqui

anar a presó. Anirem a la presó tots. Com més hi anem, millor. Perquè tres els poden dur a la presó, cent també i potser tres mil, però no mig milió de bascos. Continuament, els espanyols i els francesos, amb una absència d'honestat intel·lectual total, no tenen cap inconvenient a jugar amb les lleis. Si els convé, una llei s'aplica o no s'aplica, i nosaltres, per un excessiu escrípol legalista, estem tota l'estona ballant al so d'aquesta música nefasta. Hem de tenir prou tranquil·litat d'esperit o convicció per a passar de les paraules als fets i respondre com a poble. Crec que ens hem d'anar preparant psicològicament per a la desobediència civil, per dir prou al poder espanyol.

*Daniel Gómez Senpere
(Euskadi Nord)*